

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLARI KONFEDERASYONU

HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ

SAYI : HUK.İŞ. HU-2.35.19/345
KONU : Veri Sorumluları Siciline Kayıt Hk.

02.08.2019* 1995

BİRLİKLERE VE FEDERASYONLARA 2019/ ..8.6.. SAYILI GENELGE

İLGİ: Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun 05/07/2019 tarih ve 6464 sayılı yazısı ve ekleri.

Bilindiği üzere; Kişisel Verileri Koruma Kanunu 07/04/2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Buna göre;

- “Kişisel veri; kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi”
- “Veri sorumlusu; kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi”
- “Kişisel veri işleme; kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem” olarak tanımlanmıştır.

Öte yandan, Kanunun ilgili maddesinde “Kurulun gözetiminde, Başkanlık tarafından kamuya açık olarak Veri Sorumluları Sicili tutulur.” düzenlemesine yer verilmiş, Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000-Türk Lirasından 1.000.000-Türk Lirasına kadar idari para cezası verileceği belirtilmiştir.

Avukatlar, noterler, arabulucular, gümrük müşavirleri ve yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık bilanço toplamı 25.000.000-Türk Lirasından az olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumlularından faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olmayanlar Veri Sorumluları Siciline kayıt olmaktan muaf tutulmuştur.

TESK; Avrupa Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler ve Sanatkarlar Birliği (UEAPME-Brüksel - Belçika) Uluslararası Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler ve Sanatkarlar Birliği (IACME-Cenevre-İsviçre), üyesidir. Türkiye Araştırma ve İş Dünyası Kuruluşları Kamu - Özel Kesim Ortaklığı Brüksel Ofisi (TURBO-ppp) kurucularındandır.

CONFEDERATION OF TURKISH CRAFTSMEN AND TRADESMEN • KONFÖDERATION DES TÜRKISCHEN HANDWERKS UND KLEINGEWERBES • CONFÉDÉRATION DES ARTISANS ET DES COMMERÇANTS DE TURQUIE

TUNUS CADDESİ NO: 4 • 06680 BAKANLIKLAR / ANKARA

TEL: 0312 418 32 69 - 70 - 71 - 72 • FAKS: 0312 425 75 26

e-posta: info@tesk.org.tr • Elektronik ağ: www.tesk.org.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat:

FEDERASYONLAR
Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu
Türkiye Bakkallar ve Bayiler Federasyonu
Türkiye Madeni Eşya Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Ağaç İşleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Kahveciler, Kırathaneciler, Büfeciler Federasyonu
Türkiye Elektrik, Elektronik ve Benzerleri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Terziler, Konfeksiyoncular ve Giyim Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Berberler ve Kuaförler Federasyonu
Türkiye Lokantacılar, Kebapçılar, Pastacılar ve Tatlıcılar Federasyonu
Türkiye Umum Ayakkabıcılar Federasyonu
Türkiye Fırıncılar Federasyonu
Türkiye Kasaplar, Besiciler, Et ve Et Ürünleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Sebzeciler, Meyveciler ve Seyyar Pazaracılar Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu

ESNAF VE SANATKÂRLAR ODALARI BİRLİKLERİ

• Adana • Adıyaman • Afyon
• Ağrı • Amasya • Ankara
• Antalya • Artvin • Aydın • Balıkesir • Bilecik • Bingöl • Bitlis • Bolu • Burdur • Bursa
• Çanakkale • Çankırı • Çorum
• Denizli • Diyarbakır • Edirne
• Elazığ • Erzincan • Erzurum
• Eskişehir • Gaziantep
• Giresun • Gümüşhane
• Hakkari • Hatay • Isparta
• İçel • İstanbul • İstanbul (Bil. Mad. Eşya) • İzmir • Kars • Kastamonu • Kayseri • Kırklareli • Kırşehir • Kocaeli • Konya • Kütahya • Malatya • Manisa • K.Maraş • Mardin • Muğla • Muş • Nevşehir • Niğde • Ordu • Rize • Sakarya • Samsun • Siirt • Sinop • Sivas • Tekirdağ • Tokat • Trabzon • Tunceli • Şanlıurfa • Uşak • Van • Yozgat • Zonguldak
Aksaray • Bayburt • Karaman • Kırıkkale • Batman • Şırnak • Bartın • Ardahan • Iğdır • Yalova • Karabük • Kilis • Osmaniye • Düzce

TESK, yöneticileri en alt birimden itibaren yargı gözetiminde yapılan demokratik seçimlerle işbaşına gelen bağımsız 13 mesleki Federasyon, 82 Birlik, 3142 Oda, 491 meslek dahılla ülke düzeyinde ve yaklaşık iki milyon üyeye sahip en büyük sivil toplum kuruluşudur.

Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan meslek odaları, esnaf odaları birlikleri ve mesleki federasyonların veri sorumlularının kişisel verileri işlemeye başlamadan önce Sicile kayıt yaptırmaları zorunlu olup, bu süre 30/06/2020 tarihinde sona ermektedir.

Konfederasyonumuzca konuya ilişkin olarak bir eğitim düzenlenmesi düşünülmekle birlikte, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında kişisel veri işleme envanterinin hazırlanması, kişisel veri saklama ve imha politikalarının hazırlanması, aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi ve ilgili kişilerin başvurularına cevap verilmesi gibi yükümlülüklerin de yerine getirilmesi gerekmektedir.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından hazırlanan Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu Kurum ve Kuruluşu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları için Kişisel Verilerin Korunması Kanununa Uyum Kılavuzu ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi ve konunun önemiyetle bağlı odalarınıza duyurulması hususunda gereğini rica ederiz.

Naci SULKALAR
GENEL SEKRETER

Bendevi PALANDÖKEN
GENEL BAŞKAN

EKİ: Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun 05/07/2019 tarih ve 6464 sayılı yazısı ve ekleri.

T.C.
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
Veri Yönetimi Dairesi Başkanlığı

Sayı :47834593-110.03-5464
Konu :Koordinasyon Görevlisi Bildirilmesi
ve 6698 Sayılı Kanuna Uyum Kılavuzu

08/07/2019

TÜRKİYE ESNAF...VE SANATKARLARI...KONFEDERASYONU BAŞKANLIĞINA

Bilindiği üzere 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) 07.04.2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanunun 3 üncü maddesinde veri sorumlusu, "Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi" olarak, kişisel veri işleme ise "Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem" olarak tanımlanmıştır.

Ayrıca Kanunun 4 üncü maddesinde kişisel veri işlenmesi esnasında uyulması gereken temel esaslar belirlenmiş, 5 inci maddesinde kişisel verilerin işleme şartları, 6 ncı maddesinde özel nitelikli kişisel veriler ve işleme şartları, 7 nci maddesinde kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi, 8 inci maddesinde kişisel verilerin yurt içinde aktarımı, 9 uncu maddesinde yurt dışına aktarımı, 10 uncu maddesinde aydınlatma yükümlülüğü, 12 nci maddesinde veri güvenliği tedbirleri alma yükümlülüğü, 16 ncı maddesinde Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğü ve Geçici 1 inci maddesinin beşinci fıkrasında ise kamu kurum ve kuruluşlarında bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili koordinasyonu sağlamak üzere üst düzey bir yöneticinin belirlenerek Başkanlığımıza bildirileceği hükümleri düzenlenmiştir.

Anayasanın 135 inci maddesinde "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir." hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, kamu tüzel kişisi olması sebebiyle Birliğinizde/Konfederasyonunuzda Kanunun uygulanması ile ilgili koordinasyonu sağlamak üzere bir üst düzey yönetici belirlenmesi ve belirlenen söz konusu üst düzey yöneticinin adı ve soyadı, unvanı, kurum telefon numarası, kurumsal e-posta adresi ve kurum adres bilgilerinin Başkanlığımızın Nasuh Akar Mahallesi 1407. Sokak No:4 06520 Çankaya/ANKARA adresine yazıyla ve mevzuat@kvkk.gov.tr kurumsal e-posta adresine iletilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik'in 4 üncü maddesinde Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi (VERBİS); "Veri sorumlularının Sicile başvuruda ve Sicile ilişkin diğer işlemlerde kullanacakları, internet üzerinden erişilebilen, Başkanlık tarafından oluşturulan ve yönetilen bilişim sistemi" olarak tanımlanmış, 5 inci maddesinde ise "Veri sorumluları, kişisel veri işlemeye başlamadan önce Sicile kaydolmak zorundadır." hükmü yer almıştır.

"Sicile Kayıt Yükümlülüğünün Başlama Tarihleri" ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 19/07/2018 tarihli ve 2018/88 sayılı Kararı'nda "Kamu kurum ve kuruluşu veri sorumluları için Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğü başlangıç tarihinin 01.04.2019 olması ve Sicile kayıt yaptırmaları için bu veri sorumlularına 30.06.2020 tarihine kadar süre verilmesinin kabul edildiği" belirtilmiştir.

Yine Kanununun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasında "Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir." hükmü yer almaktadır.

Başkanlığımızca yapılan değerlendirme sonucunda, başta Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemine kayıt yükümlülüğü olmak üzere 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile getirilmiş olan yükümlülükler konusunda kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının detaylı bilgi sahibi olmadığı tespit edilmiştir.

Bu kapsamda, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile getirilmiş olan Veri Sorumluları Siciline kayıt, kişisel veri işleme envanteri hazırlanması, kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlanması, aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi ve ilgili kişilerin başvurularına cevap verilmesi gibi yükümlülükler konusunda gerek birliğiniz gerekse de birliğinize bağlı birimler nezdinde detaylı bilgi sahibi olunması amacıyla "Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları İçin Kişisel Verilerin Korunması Kanununa Uyum Kılavuzu" hazırlanmış olup yazımız ekinde yer almaktadır.

Ayrıca 6698 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına yönelik olmak üzere veri sorumlularına rehberlik etmek amacıyla Başkanlığımızca hazırlanan yönetmelikler, tebliğler, ilke kararları, Kurul kararları, rehberler, kılavuzlar ve broşürler de Kurumumuzun internet sayfası olan www.kvkk.gov.tr adresinde indirilebilir formatta yer almaktadır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Faruk BİLİR
Başkan

Ek : Kılavuz

Dağıtım :
Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği Başkanlığına
Türk Diş Hekimleri Birliği Başkanlığına
Türk Eczacılar Birliği Başkanlığına
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanlığına
Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Başkanlığına
Türk Tabipleri Birliği Başkanlığına
Türk Veteriner Hekimleri Birliği Başkanlığına
Türkiye Bankalar Birliği Başkanlığına
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Başkanlığına
Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Başkanlığına
Türkiye Katılım Bankaları Birliği Başkanlığına
Türkiye Noterler Birliği Başkanlığına
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanlığına
Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Başkanlığına
Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Başkanlığına
Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Başkanlığına
Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği Başkanlığına
Türkiye Tohumcular Birliği Başkanlığına
Türkiye Ziraat Ocaları Birliği Başkanlığına

**KAMU KURUM VE KURULUŞLARI İLE
KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ MESLEK
KURULUŞLARI İÇİN
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNUNA
UYUM KILAVUZU**

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

Veri Yönetimi Dairesi Başkanlığı

Yayın No:

ADRES: Nasuh Akar Mahallesi 1407. Sokak No: 4 Çankaya / ANKARA

TELEFON: +90 312 216 50 50

WEB: www.kvkk.gov.tr

İçindekiler

1)GİRİŞ	4
2)KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNUNUN AMACI VE KAPSAMI	4
3)KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU TEMEL KAVRAMLARI	5
3.a. Kişisel Veri.....	5
3.b. Kişisel Verilerin İşlenmesi	5
3.c. Veri Sorumlusu.....	6
4)KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNUNUN KAMU KURUM ve KURULUŞLARINA ETKİLERİ VE GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER.....	7
4.a. Temel İlkelere Uyum.....	7
4.b. Kişisel Veri İşleme Şartlarına Dayanma	8
4.c. İmha Etme (Silme, Yok Etme veya Anonim Hale Getirme)	8
4.ç. Aktarıma İlişkin Usul ve Esaslara Uyum Sağlama	9
4.d. Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi.....	9
4.e. Veri Güvenliği Tedbirleri	10
4.f. Kişisel Verisi İşlenen İlgili Kişilerin Hakları	11
4.g. Veri Sorumlusuna Başvuru ve İlgili Kişiye Zamanında Cevap Verilmesi.....	11
4.ğ. Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğü	12
4.h. Veri Sorumluları Siciline Kayıt Tarihleri	13
4.ı. Kişisel Veri İşleme Envanteri ile Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası Hazırlama	14
5)KANUNA UYUM İÇİN KAMU KURUMLARINCA YAPILMASI GEREKENLER	15
5.a.Uyum İçin Kişi / Birim / Ekip Görevlendirilmesi	15
5.b. Veri Analizi:.....	16
5.c. Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması:	16
5.ç. Envantere Dayanarak Diğer Dokümanların Hazırlanması:.....	16
5.d. VERBİS'e Kayıt Olunması:.....	17
5.e. Çalışanlar İçin Farkındalık Oluşturma ve Eğitim Planlanması:	18
6)KAMU KURUMLARININ KANUN KAPSAMINDA İSTİSNALARI	18
6.a. Kanunun Uygulanmayacağı Haller:.....	18
6.b. Kanunun Bazı Maddelerinin Uygulanmayacağı Haller:.....	19

**KAMU KURUM ve KURULUŞLARI ile
KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ MESLEK KURULUŞLARI İÇİN
KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNUNA UYUM KILAVUZU**

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında 2010 yılında yapılan değişiklikle kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı temel hak ve özgürlük olarak anayasal güvence altına alınmıştır. Söz konusu Anayasa maddesinde, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili detaylı düzenlemelerin kanunla yapılacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu 7 Nisan 2016 tarihli 29677 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

1)GİRİŞ

Günümüzde kamu kurum ve kuruluşları, her gün binlerce kişiye ilişkin çeşitli bilgilere ulaşabilmektedir. Elde edilen bilgiler, bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin de etkisiyle, kolaylıkla işlenebilmekte ve aktarılabilmektedir.

Bu bilgiler arasında gittikçe artan bir ölçüde kişisel verilerin de yer alması, söz konusu verilerin korunması ihtiyacını gündeme getirmiştir. Bu durum Kişisel Verilerin Korunması Kanununa duyulan ihtiyacı bir hayli arttırmıştır. Kişisel verilerin korunması, temelde verilerin değil, bu kişisel verilerin ilişkili olduğu kişilerin korunmasını amaçlamaktadır.

Anayasal güvence altına alınmış olan kişisel verilerin korunmasını isteme hakkını düzenlemeyi amaçlayan “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı” 26 Aralık 2014 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuş, 24 Mart 2016 tarihinde TBMM’de kabul edilip kanunlaşmış olup 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu adı ile 7 Nisan 2016 tarihli 29677 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2)KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNUNUN AMACI VE KAPSAMI

Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) amacı, kişisel verilerin işlenmesinin disiplin altına alınması ve Anayasada öngörülen başta özel hayatın gizliliği olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin korunmasıdır. Kanun ile son yıllarda önem kazanan, kişinin mahremiyetinin korunması ile veri güvenliğinin sağlanması ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.

Kanunla, kişisel verilerin sınırsız biçimde ve gelişigüzel toplanmasının, yetkisiz kişilerin erişimine açılmasının, açıklanması veya amaç dışı ya da kötüye kullanımı sonucu kişilik haklarının ihlal edilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Kanunun kapsamı, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacaktır.

3) KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU TEMEL KAVRAMLARI

Kanunun kamu kurum ve kuruluşlarına etkileri, getirdiği yükümlülükler ve haklar ile ilgili bilgi sahibi olmak için öncelikle, Kanunla getirilmiş bazı kavramları değerlendirmek gerekir.

3.a. Kişisel Veri

Kanunda “kişisel veri” kavramı, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi olarak tanımlanmıştır. Buna göre, kişisel veriden söz edebilmek için, verinin bir gerçek kişiye ilişkin olması ve bu kişinin de belirli ya da belirlenebilir nitelikte olması gerekmektedir.

Bir kişinin belirli veya belirlenebilir olması, mevcut verilerle yola çıkarak doğrudan veya başka verilerle birleştirilerek dolaylı bir şekilde bir gerçek kişiyle ilişkilendirilmesi suretiyle o kişinin tanımlanabilir olmasıdır.

Kişisel veri, bir kişinin kimliği, etnik kökeni, fiziksel özellikleri, sağlık, eğitim, istihdam durumu, cinsel eğilimi, aile hayatı, yaptığı haberleşmeler, adresi, kredi kartı bilgisi, düşünce ve inançları, dernek, vakıf ya da sendika üyelikleri, alışveriş alışkanlıkları, telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, genetik bilgiler gibi şahsi, mesleki ve ailevi özelliklerini gösteren, o bireyi diğer bireylerden ayırmaya ve niteliklerini ortaya koymaya yarayan her türlü bilgidir.

3.b. Kişisel Verilerin İşlenmesi

Kanunda “kişisel verilerin işlenmesi” kavramı, kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem olarak tanımlanmıştır.

Buna göre kişisel verilerin işlenmesi, kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla ilk defa elde edilmesiyle başlayan bir süreci ve devamında o kişisel veri ile gerçekleştirilen her türlü eylemi

içermektedir. Diğer bir deyişle, kişisel veriler ilk elde edildikten imha edilmesine kadar olan süreçte gerçekleştirilen her türlü faaliyet Kanun kapsamında kişisel verilerin işlenmesi sayılmaktadır.

Kişisel verilerin otomatik yollarla (bilgisayar, telefon, saat vb. işlemci sahibi cihazlar tarafından yerine getirilen, yazılım veya donanım özellikleri aracılığıyla önceden hazırlanan algoritmalar kapsamında insan müdahalesi olmadan kendiliğinden gerçekleşen) veya bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla (insan müdahalesine bağlı olarak manuel veya fiziksel ortamlar aracılığıyla) işlenmesi Kanun kapsamında sayılmıştır.

3.c. Veri Sorumlusu

Veri sorumluları için Kanunda birçok yükümlülük getirilmiş olup bu yükümlülükleri yerine getirecek muhatabın tam olarak tespiti için “veri sorumlusu” tanımından bahsetmek gerekir.

Kanunda “veri sorumlusu” kavramı, kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlanmıştır. Veri sorumlusu, Kanunun hukuki yükümlülükleri tayin etmek amacıyla belirlediği bir statü olup tanımda verilen kriterleri karşılaması durumunda tüm kamu kurum ve kuruluşları da bu statüde yer alacaktır.

Öncelikle belirtilmesi gerekir ki; veri sorumlusu ifadesiyle, kişisel veri işleme faaliyetlerinden sorumlu olan bir kişi kastedilmemektedir. Yani özel veya kamu sektöründe faaliyet gösteren ve tüzel kişiliğe sahip olan tüm işyeri, işletme, kuruluş ve birimlerde veri sorumlusu, kişisel veri işleme faaliyetlerinden sorumlu olarak görevlendirilen bir gerçek kişi değil tüzel kişiliğin bizzat kendisidir. Buna göre kamu kurumlarında veri sorumlusu; kamu kurumu bünyesinde bulunan daire başkanı, şube müdürü, insan kaynakları müdürlüğü, hukuk müşavirliği, strateji dairesi, bilgi işlem birimi veya kurum dışından hizmet alınan kurum / kişiler değil, kamu kurumlarının bizzat kendisidir.

Ancak kamu kurumları, Kanunun uygulanmasıyla ilgili iş ve işlemleri yerine getirme konusunda kişi / birim / ekip görevlendirebilir. Bu görevlendirme o kişi / birim / ekibin veri sorumlusu olduğu anlamına gelmez.

Kanunun Geçici 1. maddesi gereği; kamu kurum ve kuruluşlarında öncelikli olarak Kanunun uygulanmasıyla ilgili koordinasyonu sağlamak üzere üst düzey bir yönetici belirlenerek Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığına bildirilmesi gerekmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarında belirlenecek olan koordinasyon görevlisinin, tüm kişisel veri işleme faaliyetinde bulunan bağlı, ilgili, ilişkili birimlere talimat, tavsiye ve öneri verebilen ve bu şekilde oradaki kişisel veri işleme faaliyetleriyle ilgili koordinasyonu sağlayabilecek (üst düzey) bir yönetici olması gerekmektedir.

4)KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNUNUN KAMU KURUM ve KURULUŞLARINA ETKİLERİ VE GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜKLER

Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından öncelikle Kanunda düzenlenmesi öngörülen ikincil mevzuat çalışmaları kapsamında, ilgili yönetmelikler, tebliğler, ilke kararları ve Kurul kararları hazırlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanunda ve ikincil mevzuatta veri sorumluları için bazı yükümlülükler getirilmiştir. Bunlar:

- Kanunda sayılan temel ilkelere uyum,
- Kişisel veri işleme şartlarına dayanma,
- Şartların ortadan kalkması halinde imha etme,
- Aktarım usul ve esaslarına uyum sağlama,
- Aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirme,
- Veri güvenliği için teknik ve idari tedbirleri alma,
- VERBİS'e kayıt olma,
- Kişisel veri işleme envanteri hazırlama,
- Kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlama,

olarak sayılabilir.

4.a. Temel İkelere Uyum

Günlük faaliyetleri çerçevesinde kişisel veri işlemekte olan kamu kurum ve kuruluşları, Kanunun 4. maddesinde sayılmış olan ve uluslararası düzenlemelerde de kabul edilen genel ilkelere uygun hareket etmelidir. Diğer bir ifadeyle kişisel veri işlemekte olan Kamu Kurum ve Kuruluşları, bu verileri hangi gerekçe ve şarta dayanarak işlerse işlesin mutlaka bu temel ilkelere uymalıdır.

Kanunda temel ilkelere uyum yükümlülüğünün getirilmiş olmasının nedeni, hayatın doğal akışı içerisinde kişisel verilerin işlenmesi bir gereklilik olmakla birlikte bu işlemenin gelişigüzel ve sınırsız bir biçimde olması halinde verinin asıl sahibi olan kişilerin temel hak ve hürriyetlerine zarar verebilme ihtimali olması nedeniyle kişisel veri işleme faaliyetlerini belirli kural ve ilkelere tabi tutmaktadır. Kanunda bu ilkeler:

- Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olmak,
- Doğru ve gerektiğinde güncel olmak,
- Belirli, açık ve meşru amaçlar için kişisel veri işlemek,
- İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olmak,
- İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli süre kadar muhafaza etmek,

olarak sayılmıştır.

Bu ilkelerin bir yansıması olarak veri sorumlularınca, sadece gerekli olduğu kadar veri işlenmeli, kişinin zararına olacak şekilde veri işlenmemeli, veri işleme kötüye kullanılmamalı ve kişisel verisi işlenen kişilerin makul beklentisinin ötesine geçilmemelidir.

4.b. Kişisel Veri İşleme Şartlarına Dayanma

Faaliyetleri çerçevesinde kişisel veri işlemekte olan veri sorumluları, işlediği kişisel veriler için mutlaka Kanunun 5. ve 6. maddelerinde sayılan işleme şartlarından herhangi biri olup olmadığını değerlendirmelidir. Diğer bir deyişle, kişisel veri işlemek isteyen her veri sorumlusunun işleme faaliyetlerinin Kanunda sayılan bu şartlardan birine dayandırması gerekmektedir.

Eğer, hâlihazırda işlemekte olduğu kişisel veriler varsa ve bu veriler için söz konusu işleme şartlarından herhangi biri yoksa o kişisel veriyi işleme yetki ve hakkı olmadığı için Kanuna uygun hale getirmek amacıyla iş sürecini yeniden gözden geçirmelidir.

Buna göre, açık rıza dışındaki işleme şartlarından birisinin gerçekleştirilmesi imkânı varsa (örneğin sözleşme imzalanması gibi) bu işlem yapılmalı, yoksa açık rıza alınmalı veya kişisel verilerin derhal imha edilmesi sağlanmalıdır.

4.c. İmha Etme (Silme, Yok Etme veya Anonim Hale Getirme)

Kişisel veri işleme şartlarından herhangi birinin mevcut olması nedeniyle kişisel veriler işlenmişse ve söz konusu işleme şartı sonradan ortadan kalkmışsa, bu kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi (imha) gerekmektedir.

Bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için belirlenen süreler Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Yönetmeliğinde detaylıca düzenlenmiştir. Veri sorumlusunun Sicile kayıt yükümlülüğü varsa, şartların ortadan kalktığı tarihi takip eden ilk periyodik imha süresinde, kayıt yükümlülüğü yoksa en çok 3 ay içinde silinmeli, yok edilmeli veya anonim hale getirilmelidir.

Veri sorumlusu statüsüne sahip olan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından istisna kapsamında olmayanların her birinin Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğü olduğu için, şartların ortadan kalktığı tarihi takip eden ilk periyodik imha süresinde kişisel veriler silinmeli, yok edilmeli veya anonim hale getirilmelidir.

Bu konuyla ilgili olarak, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun “Sicil dosyalarındaki kişisel verilerin, işlenmelerini gerektiren sebeplerin ortadan kalkmaması sebebiyle, imha edilmemesi gerektiği hakkında” 28/06/2018 tarihli ve 2018/69 sayılı Kararı incelenebilir.

4.c. Aktarıma İlişkin Usul ve Esaslara Uyum Sağlama

İşlenmiş olan kişisel verilerin yurt içinde başka bir veri sorumlusuna ya da kendisi adına kişisel veri işleme faaliyeti yürüten yurt içindeki başka gerçek ve tüzel kişilere aktarılması halinde (aktarım da işleme sayıldığı için) Kanunun 5. ve 6. maddelerinde sayılan işleme şartlarından herhangi birinin mevcut olması gerekmektedir.

Kişisel verilerin yurt dışına aktarımı söz konusu ise kişisel verinin aktarılması planlanan ülke, Kurul tarafından yeterli korumaya sahip ülke olarak kabul edilmişse yurt içine veri aktarımı gibi değerlendirilerek aktarım yapılabilecekken, yeterli korumaya sahip ülke kabul edilmemişse aktarım yapacak ve veriyi alacak veri sorumluları arasında bir taahhütname imzalanması ve taahhütnamenin Kurul onayından geçmesi akabinde yurt dışına veri aktarımı mümkün olabilecektir.

4.d. Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi

Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında, kişisel verisi işlenen ilgili kişilerin bilgilendirilmesi suretiyle aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu konuda 10.03.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde detaylı düzenlemeler yer almıştır.

Buna göre, veri sorumlularınca yapılacak bilgilendirme asgari olarak; veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliğini, kişisel verilerin hangi amaçla işleneceğini, kimlere ve hangi amaçla aktarılacağını, kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi ile ilgili kişinin haklarını içermelidir.

Aydınlatma yükümlüğü yerine getirilirken, kişisel verisi işlenen ilgili kişilerin yazılı, sözlü, elektronik ortamda gönderilecek e-posta, ses kaydı, web sayfası, duyuru panosu veya çağrı merkezi gibi platformlar aracılığıyla bilgilendirilmesi mümkündür.

Aydınlatma yükümlülüğü hangi yöntemlerle yerine getirilirse getirilsin, öncelikle bunun yazılı doküman şeklinde hazırlanması faydalı olacaktır. Aydınlatma metinleri hazırlanırken, kişisel veri işleme amacının belirli, açık ve meşru olmasına, ilgili kişiye yapılacak bildirim anlaşılır ve sade olmasına, hitap edilen kitlenin bilgi ve anlama seviyesine göre kullanılacak dilin belirlenmesine, metinlerde muğlak ifadelerden ve teknik terimlerden kaçınılmasına, anlaşılması zor, tamamen teknik bilgi ve terminolojiye boğulmamasına, metinlerde eksik, yanıltıcı veya yanlış bilgilere yer verilmemesine dikkat edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, mümkünse ilgili kişilerden alınan geri dönüşler üzerinden aydınlatma metninin tekrar değerlendirilmesi, değişen koşullar uyarınca güncellenmesi ve varsa hata ve eksiklerin giderilmesi önem arz etmektedir.

Veri sorumlularınca aydınlatma metinleri hazırlanması esnasında, veri sorumlularına rehberlik etmek ve iyi uygulama örneklerini sunmak amacıyla Kurum tarafından Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi Rehberi hazırlanmış ve Kurum internet sayfasında "Yayınlar" bölümünde "Rehberler" başlığı altında yayınlanarak veri sorumlularının istifadesine sunulmuştur. Veri sorumlularının, aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmesi kapsamında anılan Rehberde sayılan aşağıdaki adımları takip etmesi gerekmektedir:

- Hangi tür verilerin işlendiği tespit edilmelidir.
- Hangi işleme amacına dayanarak işlendiği kişisel veri bazında belirlenmeli ve bu amaçlar aydınlatma metninde açıkça belirtilmelidir.
- Yurt içi ve yurt dışına aktarım yapılacaksa, verilerin kategorik bazda kimlere aktarılacağı ve aktarımın amacı belirlenerek aydınlatma metninde belirtilmelidir.
- Kanunun 5. veya 6. maddelerinde yer alan işleme şartlarından hangisine dayanarak kişisel veri işlendiği tespit edilmeli ve aydınlatma metninde belirtilmelidir.
- Kişisel verinin elde edilme yöntemi tespit edilerek aydınlatma metninde belirtilmelidir.
- Kanunun 11. maddesinde belirtilen ilgili kişi hakları aydınlatma metninde belirtilmelidir.

Ayrıca, kişisel verinin ilk elde edilmesi esnasında doğrudan ilgili kişinin aydınlatılması gerekmektedir. Eğer kişisel veriler doğrudan ilgili kişiden elde edilmiyorsa, ilgili kişinin aydınlatılması konusunda Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğin 6. maddesinde bir hüküm getirilmiştir. Buna göre, kişisel verilerin doğrudan ilgili kişiden elde edilmemesi halinde;

- Kişisel verilerin elde edilmesinden itibaren makul bir süre içerisinde,
- Kişisel veriler ilgili kişi ile iletişim amacıyla kullanılacaksa ilk iletişim kurulması esnasında,
- Kişisel veriler aktarılacaksa en geç, kişisel verilerin ilk kez aktarımının yapılacağı esnada,

aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilmelidir.

4.e. Veri Güvenliği Tedbirleri

Veri sorumlusu olan kamu kurum ve kuruluşları kişisel verileri işlerken; kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesini ve bu verilere üçüncü kişilerce hukuka aykırı erişilmesini önlemek ve hukuka uygun saklanmasını temin etmek amacıyla veri sorumlusunun hem kendi bünyesinde hem de kendisi adına kişisel veri işleme faaliyeti yürüten başka gerçek ve tüzel kişilerce gerekli teknik ve idari tedbirlerin alınmasını sağlaması ve gerekmesi halinde bu konuda denetim yapması veya yaptırması gerekmektedir.

Veri sorumlularınca alınması gereken kişisel veri güvenliği tedbirleri konusunda, veri sorumlularına rehberlik etmek ve teknik ve idari yöntemlerle ilgili örnekler sunmak amacıyla Kurum tarafından Kişisel Veri Güvenliği Tedbirleri Rehberi hazırlanmış ve Kurum internet sayfasında “Yayınlar” bölümünde “Rehberler” başlığı altında yayınlanarak veri sorumlularının istifadesine sunulmuştur.

Veri sorumluları, işlediği kişisel verilerin teknik ve idari açıdan veri güvenliği tedbirlerini almak yükümlülüğünü yerine getirmesi kapsamında, kendi kişisel veri işleme kapasitesi ve işlediği kişisel verilerin niteliği açısından kendisine uygun tedbirleri anılan rehberi inceleyerek belirleyebilecektir.

Veri sorumluları, rehberde sayılan tüm tedbirleri almak zorunda olmamakla birlikte kendi bünyesi içerisinde hiçbir şekilde veri ihlali gerçekleşmeyeceğine emin olacağı düzeyde anılan tedbirleri alması gerekmektedir.

4.f. Kişisel Verisi İşlenen İlgili Kişilerin Hakları

Kanunun 11. maddesine göre ilgili kişiler, her zaman veri sorumlusuna başvurarak;

- Kendisi ile ilgili kişisel verilerinin işlenip işlenmediğini öğrenme,
- İşlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme, işlenme amacını öğrenme,
- Amaca uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
- Yurt içinde veya yurt dışında aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
- Eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme,
- Silinmesini veya yok edilmesini isteme,
- Düzeltme, silinme veya yok edilme işlemlerinin kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
- Münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
- Kanuna aykırı işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme

haklarına sahiptir. Kanun, kişisel verisi işlenen ilgili kişilerin bu haklarını kullanabilmeleri için şikayet başvurusu yapma yolunu öngörmüştür.

4.g. Veri Sorumlusuna Başvuru ve İlgili Kişiye Zamanında Cevap Verilmesi

Kanunun 13. maddesinde, ilgili kişinin veri sorumlusuna başvurusuna ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Buna göre kişisel verisi işlenen ilgili kişiler, Kanunun 11. maddesinde sayılan hakları doğrultusundaki taleplerine ilişkin olarak öncelikle veri sorumlusuna başvurmalıdır. Kişisel verisi işlenen ilgili kişiler, haklarını kullanma kapsamındaki taleplerine ilişkin olarak veri

sorumlusuna başvurmadan doğrudan Kişisel Verileri Koruma Kuruluna şikâyet yoluna gidememektedir.

İlgili kişilerin veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili bilgi talep etmesi halinde, veri sorumlusunca talebe doğru, eksiksiz, en kısa sürede ve en geç 30 gün içinde cevap verilmesi gereklidir. Veri sorumlusunca, kendisine yapılan başvurunun reddedilmesi veya verilen cevabın yetersiz olması hallerinde 30 gün içinde, başvuruya süresinde cevap verilmemesi hallerinde ise başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde ilgili kişilerce Kişisel Verileri Koruma Kuruluna şikâyet yapılabilecektir.

Veri sorumlusuna başvuru talebi, yazılı olarak ya da Kurulun belirlediği diğer yöntemlerle yapılabilmektedir. Bu kapsamda Kurul tarafından belirlenen diğer yöntemler, 10.03.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ” de düzenlenmektedir. Buna göre ilgili kişi, Kanunun 11. maddesinde belirtilen hakları kapsamındaki taleplerini, yazılı olarak veya kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna daha önce bildirilen ve veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı bulunan e-posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım ya da uygulama vasıtasıyla veri sorumlusuna iletir.

Talebi alan veri sorumlusunun; talebi en kısa sürede ve en geç 30 gün içinde inceleyerek kabul etmesi ve gerekli işlemi gerçekleştirerek ilgili kişiye cevap vermesi veya gerekçesini açıklayarak reddetmesi öngörülmektedir. Veri sorumlusu cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirebilecektir.

4.ğ. Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğü

Kanunun 16. maddesinde veri işlemeye başlamadan önce veri sorumlularının, Başkanlık tarafından kamuya açık olarak tutulan Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorunda olduğu, bu zorunluluğa objektif kriterler göz önüne alınarak Kurul tarafından istisna getirilebileceği hükmü yer almaktadır.

Ayrıca bu maddeye istinaden Kurul tarafından hazırlanan “Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik” 01.01.2018 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir. Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddeleri gereği Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi (VERBİS) hazırlanarak kullanıma açılmıştır. Kamu kurumları, Kanunun 28. maddesi kapsamında belirlenen faaliyetler bazında istisna kapsamında değilse; Başkanlık tarafından Kurulun gözetiminde kamuya açık olarak tutulan Veri Sorumluları Siciline kayıt olması gerekmektedir.

Veri sorumluları tarafından, kendi faaliyetleri çerçevesinde işledikleri kişisel verilerle ilgili olarak:

- Veri sorumlusu ve varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri.
- Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği.
- Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar.
- Kişisel verilerin aktarılabileceği alıcı veya alıcı grupları,
- Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler.
- Kişisel veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirler.
- Kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süre.

bilgileri içeren bir bildirimle VERBİS'e kayıt yapılır.

Sicilde kayıtlı bilgilerde değişiklik olması halinde, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren 7 gün içerisinde VERBİS üzerinden bu bilgilerde güncelleme yapılması gerekmektedir.

4.h. Veri Sorumluları Siciline Kayıt Tarihleri

Kanunun Geçici 1. maddesi gereği veri sorumluları, Kurul tarafından belirlenen ve ilan edilen süre içinde Veri Sorumluları Siciline kayıt yaptırmak zorundadır. Bu kapsamda VERBİS'e kayıt tarihleri 2018/88 sayılı Kurul Kararı ile belirlenmiş ve 18.08.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Buna göre; aşağıdaki tabloda belirtilen tarih aralığında ilgili veri sorumlularının Sicile kayıt yaptırmaları gerekmektedir.

Veri sorumluları	Kayıt başlama tarihi	Süre	Kayıt için son tarih
Yıllık çalışan sayısı 50'den çok veya yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den çok olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları	01.10.2018	12 ay	30.09.2019
Yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları	01.10.2018	12 ay	30.09.2019
Yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL' den az olup ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları	01.01.2019	15 ay	31.03.2020
Kamu Kurum ve Kuruluşu veri sorumluları	01.04.2019	15 ay	30.06.2020

Buna göre, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından istisna kapsamında olmayanların 01.04.2019 - 30.06.2020 tarihleri arasında Veri Sorumluları Siciline kayıt olması gerekmektedir.

VERBİS'e kayıt olurken veri sorumluları tarafından kesinlikle kişisel veriye yer verilmeyecek, sadece kategorik bazda üst başlıklar halinde ne tür kişisel veri işlendiği, bunların hangi amaçla işlendiği, kimlere aktarıldığı, alınan tedbirlerin neler olduğu gibi bilgiler sisteme girilecektir.

Sicile kayıt olunmaması halinde Kurul tarafından 20 bin TL'den 1 milyon TL'ye kadar idari para cezası verilebilecektir. Söz konusu idari para cezası miktarları, her yıl "yeniden değerlendirme" oranında artırılabilmektedir. Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının Sicile kayıt yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde ise, idari para cezası yerine disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve işlemin sonucu Kurula bildirilir.

4.1. Kişisel Veri İşleme Envanteri ile Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası Hazırlama

"Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik" ile "Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Yönetmeliği" gereği Sicile kayıt olmakla yükümlü olan tüm veri sorumlularının "Kişisel Veri İşleme Envanteri" ve "Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası" hazırlaması gerekmektedir.

Kişisel Veri İşleme Envanteri; iş süreçlerine bağlı gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetlerini; işleme amaçları ve hukuki sebebi, veri kategorisi, aktarılan alıcı grubu ve ilgili kişi grubu, saklama süresi, yurtdışına aktarım ve alınan veri güvenliği tedbirlerini içeren detaylı hazırladıkları bir rapordur.

Bu konu hakkında Kurum tarafından "Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlama Rehberi" hazırlanmış olup www.kvkk.gov.tr adresinde "Yayınlar" bölümünden "Rehberler" başlığı altında söz konusu Rehber'e ulaşılabilecektir.

Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası ise, veri sorumlularının, kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süreyi belirleme işlemi ile silme, yok etme ve anonim hale getirme işlemi için dayanak yaptıkları politikayı ifade etmektedir. Kurum tarafından "Kişisel Verileri Koruma Kurumu Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası" hazırlanmış olup www.kvkk.gov.tr adresinde "Yayınlar" bölümünden "Diğer Dokümanlar" başlığı altında söz konusu Politikaya ulaşılabilecektir.

Envanter ve Politika hazırlama yükümlülüğü, kayıt yükümlüsü olan veri sorumlularınca hali hazırda yerine getirilmesi gereken bir yükümlülük olup hazırlanan aydınlatma metinleri ve VERBİS'e kayıt işlemi bu envantere göre gerçekleştirilmelidir.

Ayrıca Sicile kayıtlı yükümlü olan kamu kurum ve kuruluşlarının, 6 aydan çok olmamak üzere periyodik imha süresi belirlemesi ve bu periyotlarda imha işlemini gerçekleştirmesi gerekmektedir.

5)KANUNA UYUM İÇİN KAMU KURUMLARINCA YAPILMASI GEREKENLER

Kamu Kurumları, kendi bünyesinde Kanunun uygulanması ve uyum için aşağıda liste halinde sayılan aşamaları gerçekleştirmelidir.

- ✓ Uyum için kişi / birim / ekip görevlendirilmesi
- ✓ Veri analizi yapılması,
- ✓ Kişisel veri işleme envanteri hazırlanması,
- ✓ Envantere dayanarak diğer dokümanların hazırlanması,
- ✓ VERBİS'e kayıt olunması,
- ✓ Çalışanlar için farkındalık oluşturma ve eğitim planlanması:

5.a.Uyum İçin Birim / Ekip / Personel Görevlendirilmesi

Kamu kurum ve kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında Kanunun Geçici 1. maddesi gereği, öncelikli olarak Kanunun uygulanmasıyla ilgili koordinasyonu sağlamak üzere bir üst düzey yönetici belirlenmesi gerekmektedir. Belirlenen koordinasyon görevlisinin, tüm kişisel veri işleme faaliyetinde bulunan bağlı, ilgili, ilişkili birimlere talimat, tavsiye ve öneri verebilen ve dolayısıyla kurumundaki kişisel veri işleme faaliyetleriyle ilgili koordinasyonu sağlayabilecek üst düzey bir yönetici olması gerekmektedir.

Belirlenen koordinasyon görevlisi, veri sorumlusu olan kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun tüm birimlerindeki kişisel veri işleme faaliyetlerinin Kanun ve ikincil düzenlemelerle getirilmiş olan yükümlülüklerle doğru ve eksiksiz bir şekilde uyum sağlanabilmesini temin etmesi için öncelikle kamu kurumu bünyesinde tüm süreçler ve bu süreçlere bağlı kişisel veri işleme faaliyetleri hakkında detaylı bilgi sahibi olacak birim/ekip/personel görevlendirmelidir.

Görevlendirilecek bu birim / ekip / personelin, kişisel verilerin korunması ile ilgili mevzuat ve uygulamalar konusunda yetkin, kişisel veri işleme süreçleri ve bu süreçlere bağlı olarak işlenen kişisel veriler hakkında detaylı bilgi sahibi olan hukuk, bilgi işlem ve insan kaynakları gibi birimlerde görev yapan kişi veya kişilerden seçilmesi önerilir. Ayrıca görevlendirilecek birim / ekibin geniş katılımı oluşturulmasının Kanunla getirilmiş yükümlülüklerle uyumun daha kolay ve hızlı sağlanmasına olacağı tabiidir.

Bu nedenle görevlendirilen birim / ekip / personelin; Kanunun genel ilkeleri, kişisel veri, özel nitelikli kişisel veri, ilgili kişi, veri sorumlusu, hak ve yükümlülükler, kişisel veri işleme şartları, kişisel veri güvenliği tedbirleri, silme, yok etme, anonim hale getirme, açık rıza, aydınlatma yükümlülüğü, kişisel veri işleme envanteri, kişisel veri saklama ve imha politikası gibi konularda bilgi sahibi olması gerekmektedir. Bunun için söz konusu ekip / birim / personel tarafından Kurumun web sayfasında yer alan rehberler ve dokümanlar incelenmeli ve Kurul Kararları ile ilke kararları takip edilmelidir.

5.b. Veri Analizi

Görevlendirilen birim / ekip / personel tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarında mevcut fiziksel veya elektronik ortamda işlemekte bulunan tüm kişisel verilerin analizi yapılmalıdır.

Bu analiz kapsamında, öncelikle işlenen kişisel verilerin niteliğinin (kişisel veri, özel nitelikli kişisel veri) tespit edilmesi, akabinde de kişisel verilerin elde edilmesi, kaydedilmesi, kullanımının engellenmesi, silinmesi, yok edilmesi, anonim hale getirilmesi, aktarılması, güncellenmesi, saklanması, depolanması, değiştirilmesi, açıklanması, devralınması, sınıflandırılması gibi kişisel veri işlemeye ilişkin tüm aşamaların tek tek tespit edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, bu doğrultuda kişisel veri iş akış şemalarının çizilmesi önerilmektedir.

5.c. Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması

Görevlendirilen kişi / birim / ekip tarafından tüm kişisel veri işleme faaliyetleri doğrultusunda kişisel veri işleme envanteri hazırlanmalıdır. Bu konu hakkında Kurum tarafından “Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlama Rehberi” hazırlanmış olup www.kvkk.gov.tr adresinde “Yayınlar” bölümünden “Rehberler” başlığı altında söz konusu Rehber ulaşılabilir. Anılan Rehberde Kişisel Verileri Koruma Kurumunun hazırlamış olduğu envanter örneği de yer almakta olup kamu kurum ve kuruluşları bu örnekten faydalanabilecektir.

5.ç. Envantere Dayanarak Diğer Dokümanların Hazırlanması

Görevlendirilen kişi / birim / personel tarafından, aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmesi için envantere dayanarak aydınlatma metinleri ile kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlanması gerekmektedir.

Ayrıca söz konusu aydınlatma metinleri, politika ve VERBİS'e kayıtla ilgili tüm süreçler yakından takip edilmeli, ilgili süreçlere yeni ilave olan kişisel veri işleme faaliyetleri varsa bunlar tespit edilerek hazırlanmış olan dokümanlar güncellenmeli, işletme içerisinde Kanunun uygulanması ile ilgili süreçler güncel olarak takip edilmelidir.

5.d. VERBİS'e Kayıt Olunması

Hazırlanan envantere dayalı olarak Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda öncelikle www.kvkk.gov.tr adresinde yer alan VERBİS butonu aracılığıyla giriş yapılması ve ekrana gelen VERBİS ana sayfada yer alan "Veri Sorumlusu Yönetici Girişi" butonu aracılığıyla giriş yapılması gerekmektedir. VERBİS'e e-devlet portalı üzerinden de kayıt olunmaktadır. VERBİS'e giriş sağlandıktan sonra; sayfanın sonunda bulunan linke tıklayarak, VERBİS ekranları ile ilgili detaylı bilgilerin yer aldığı Kılavuza ulaşılabilir. Ayrıca VERBİS ile alakalı detaylı tüm sorular için VERBİS butonu içerisinden veya ana sayfada bulunan "Yayınlar" başlığı altında "Diğer dokümanlar" bölümünden "Sorularla VERBİS" kitapçığına ulaşılabilir ya da ALO 198 hattı aranarak bilgi edinilebilir.

Kamu kurum ve kuruluşları için Kurulun yayımlanmış olduğu kararlarda herhangi bir kriter bulunmamakta olup, istisna kapsamında olmayan tüm kamu kurum ve kuruluşlarının Sicile kayıt olması gerekmektedir. Kurulun yayımlanmış olduğu karara istinaden kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının Sicile kayıt olması gereken tarih, 01.04.2019 – 30.06.2020 arasındadır.

VERBİS'e kayıt için öncelikle, belirlenen Koordinasyon Görevlisi veya onun görevlendirdiği birim / ekip / personel tarafından, "Veri Sorumlusu Yönetici Girişi" butonu aracılığıyla, veri sorumlusu olan kamu kurum ve kuruluşlarının vergi kimlik numarası ve vergi dairesi, adresi, iletişim gibi birtakım bilgilerinin girişi yapılması gerekmektedir.

Bilgi girişi yapıldıktan sonra sistem üzerinden PDF formatında başvuru formunun oluşturulması, çıktısının alınması ve kamu kurum ve kuruluşu adına, Koordinasyon Görevlisi tarafından imzalanarak ıslak imzalı belge şeklinde Kurumun posta adresine posta yoluyla iletilmesi veya varsa kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi üzerinden PDF formatındaki dosyanın eklenerek Kurumun KEP adresine iletilmesi gerekmektedir. Başvuru formunun iletilmesi sonrasında Kurum tarafından başvuru formunda yapılacak değerlendirme sonucunda başvuru formunda belirtilen elektronik posta adresine "kullanıcı adı" ve "parola" gönderilecektir.

Koordinasyon Görevlisi üst düzey yönetici tarafından "Veri Sorumlusu Yönetici Girişi" butonu aracılığıyla tekrar giriş yapıldıktan sonra Türkiye'de yerleşik ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir gerçek kişinin "irtibat kişisi" olarak atanması gerekmektedir. Söz konusu irtibat kişisi, koordinasyonu sağlayacak üst düzey yönetici tarafından Kurum ile iletişimi sağlamak amacıyla belirlenerek Sicile kaydı yapılan daire başkanı veya üstü yöneticidir.

Atanan irtibat kişisi tarafından VERBİS ana sayfada yer alan "Sicile Kayıt" butonu aracılığıyla giriş yapılmalı ve gelen ekranlara kişisel veri işleme süreçleri kapsamında veri kategorileri, işleme amaçları, saklama süreleri, alınan teknik ve idari tedbirler, kişisel verilerin aktarılacağı alıcı ve alıcı grupları, yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler ve veri

konusu kişi gruplarına ait kategorik bazda bilgi girişi yapılarak kamu kurum ve kuruluşlarının Sicile kayıt yükümlülüğü yerine getirilmelidir.

5.e. Çalışanlar İçin Farkındalık Ufusturuna ve Eğitim Planlanması

Görevlendirilen kişi / birim / ekip tarafından şirket bünyesindeki en alt düzeyden en üst düzeye kadar tüm çalışanlarda kişisel veri koruma kültürü ve bu kapsamda farkındalık oluşmasını sağlamak amacıyla Kurum içi eğitimler verilmesi önem arz etmektedir.

6) KAMU KURUMLARININ KANUN KAPSAMINDA İSTİSNALARI

Kanunun 28. maddesi ile, Kanunun tümüyle uygulanmayacağı ve bazı maddelerinin uygulanmayacağı faaliyetler düzenlenmiştir.

6.a. Kanunun Uygulanmayacağı Haller

Maddenin 1. fıkrasında, Kanun hükümlerinin hangi durumlarda uygulanmayacağı, diğer bir ifade ile tamamen Kanun kapsamı dışında tutulan hususlar düzenlenmektedir. Buna göre aşağıda belirtilen durumlarda bu Kanun hükümleri uygulanmayacaktır;

1. Kişisel verilerin, üçüncü kişilere verilmemek ve veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklere uyulmak kaydıyla gerçek kişiler tarafından tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi,
2. Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi, Örneğin; Yetkili kamu kurumu tarafından Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamında işlenmekte olan kişisel verilerle ilgili olarak söz konusu kamu kurumu kanun kapsamı dışındadır. Bununla birlikte, söz konusu kamu kurumunun resmi istatistik kapsamı dışında işlemekte olduğu kişisel verilerle ilgili yükümlülükleri devam etmektedir.
3. Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi,
4. Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi.

Örneğin: İstihbarat birimleri tarafından millî savunma, millî güvenlik, kamu güvenliği, kamu düzeni veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik işlediği veriler Kanun kapsamı dışında kalmaktadır. Aynı şekilde, suç gelirlerinin aklanması, terörizmin finansmanının önlenmesi ve mali suçların araştırılması konusunda yetkili birimlerce veri toplamak, mali istihbarat elde etmek, şüpheli işlem bildirimleri almak ve analiz ederek ilgili kurumlarla paylaşmak gibi yürüttükleri faaliyetler kapsamında işlenen veriler Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

5. Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi.

NOT: Maddenin birinci fıkrasında sayılan faaliyetler kapsamında işlenen tüm kişisel veriler için Kanun hükümleri uygulanmayacakken söz konusu veriler dışında işlemekte olduğu tüm kişisel verilerle ilgili veri yükümlülükler devam etmektedir.

6.b. Kanunun Bazı Maddelerinin Uygulanmayacağı Haller

Maddenin 2. fıkrasında ise, kısmen Kanun kapsamı dışında kalan hususlar düzenlenmektedir. Buna göre, kural olarak bu fıkra da sayılan haller kanun hükümlerine tabi olmakla birlikte, yalnızca maddenin 2. fıkrasında belirtilen durumlar bakımından istisna tutulmaktadır. Bu fıkra kapsamında; veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10. madde, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç olmak üzere ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11. madde ve Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16. madde hükümlerinin belirtilen durumlar bakımından uygulanmayacağı belirtilmiştir. Ancak her durumda, Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak şartı aranacaktır. Bu kapsamda, Kanunun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak şartı ile Kanunun 10, 11 ve 16. maddelerinden muaf tutulan durumlar şunlardır;

1. Kişisel veri işlemenin suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması, Örneğin; Otomobili ile yolculuk etmekte olan bir aile, yol üzerinde güvenlik güçleri tarafından durdurulmuştur. Suç soruşturması kapsamında, ailenin kimlik kontrollerinin yapılmasının gerekli olması, güvenlik güçlerinin ilgili kişilere aydınlatma, ilgili kişi başvurusuna cevap verme ve VERBİS'e kayıt sırasında bu beyannamelere ait bilgi girişi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır.

2. İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması halinde üçüncü kişiler tarafından işlenebilmesi için alenileştirme iradesi ve amacına uygun olması gereklidir.

3. Kişisel veri işlemenin Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme

görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması. Örneğin; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) gibi düzenleyici denetleyici kurumların: kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması durumlarında, bu kurumların sadece bu görevleri kapsamında işlediği kişisel verilerle sınırlı olmak üzere Kanunun 10, 11 ve 16. madde hükümlerinin uygulanması zorunlu değildir.

4. Kişisel veri işlemenin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması. Örneğin; İlgili kişilerce Gelir İdaresi Başkanlığı'na kira beyannamesi verilirken paylaşılan kişisel verilerin işlenmesi noktasında Gelir İdaresi Başkanlığının ilgili kişiyi aydınlatma, ilgili kişi başvurusuna cevap verme ve VERBİS'e kayıt sırasında bu beyannamelere ait bilgi girişi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır.

NOT: Maddenin ikinci fıkrasında sayılan faaliyetler kapsamında işlenen tüm kişisel veriler için Kanunun 10, 11 ve 16. madde hükümleri uygulanmayacakken söz konusu veriler dışında işlemekte olduğu tüm kişisel verilerle ilgili Kanundan kaynaklanan tüm yükümlülükler devam ettiğinin hatırlatılmasında fayda bulunmaktadır.